

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1227/2011

(2011. gada 25. oktobris)

par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Nepieciešams nodrošināt, lai patērētāji un citi tirgus dalībnieki varētu būt pārliecināti par elektroenerģijas un gāzes tirgu integritāti un lai enerģijas vairumtirgos noteiktās cenas atspoguļotu patiesu un konkurētspējīgu piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbību, kā arī lai nevarētu gūt ienākumus no tirgus ļaunprātīgas izmantošanas.

(2) Enerģijas vairumtirgu integritātes un pārredzamības palielināšanas mērķim vajadzētu būt atklātas un godīgas konkurences stiprināšanai enerģijas vairumtirgos enerģijas galapatērētāju labā.

(3) Eiropas Vērtspapīru regulatoru komiteja un Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupa konsultācijās apstiprināja, ka esošo tiesību aktu darbības joma varētu pienācīgi nerisināt tirgus integritātes jautājumus elektroenerģijas un gāzes tirgos, un ieteica apsvērt tieši enerģētikas nozarei paredzēta atbilstīga tiesiskā pamata izstrādāšanu, kurš novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un kurā būtu ņemti vērā nozares īpašie apstākļi, kas nav minēti citās direktīvās un regulās.

(4) Enerģijas vairumtirgi visā Savienībā kļūst aizvien ciešāk saistīti. Tirgus ļaunprātīga izmantošana vienā dalībvalstī nereti ietekmē ne vien elektroenerģijas un dabasgāzes vairumtirdzniecības cenas aiz šīs valsts robežām, bet arī mazumtirdzniecības cenas patērētājiem un mikrouzņēmumiem. Tāpēc rūpes par tirgu integritātes nodrošināšanu nevar būt tikai atsevišķu dalībvalstu ziņā. Stingrai uzraudzībai pārrobežu mērogā ir svarīga nozīme, lai izveidotu pilnībā funkcionējošu, savstarpēji saistītu un integrētu iekšējo enerģijas tirgu.

(5) Enerģijas vairumtirgu veido gan preču tirgi, gan atvasināto instrumentu tirgi, kas ārkārtīgi ietekmē enerģijas un finanšu tirgus, un cenu veidošana abu veidu tirgos ir savstarpēji saistīta. Tas *inter alia* attiecas arī uz regulētiem tirgiem, daudzpusējām tirdzniecības sistēmām un tiešiem vai brokeru veiktiem ārpusbiržas darījumiem un divpusējiem līgumiem.

(6) Līdz šim enerģijas tirgu uzraudzība dalībvalstīs un nozarē bija atšķirīga. Atkarībā no vispārējās tirgus struktūras un regulējuma tā rezultātā var izveidoties situācija, kad tirdzniecības darbības ir pakļautas vairākām jurisdikcijām un uzraudzību veic vairākas atšķirīgas iestādes, kuras, iespējams, atrodas dažādās dalībvalstīs. Šādā gadījumā nav skaidrs, kas ir atbildīgā iestāde, un ir iespējama pat tāda situācija, kad uzraudzība nemaz netiek veikta.

⁽¹⁾ OV C 132, 3.5.2011., 108. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2011. gada 14. septembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2011. gada 10. oktobra lēmums.

- (7) Pašlaik dažos vissvarīgākajos enerģijas tirgos nav noteikts skaidrs aizliegums darbībai, kas mazina enerģijas tirgus integritāti. Lai aizsargātu galapatērētājus un Eiropas iedzīvotājiem garantētu pieņemamas enerģijas cenas, ir svarīgi aizliegt šādu darbību.
- (8) Enerģijas vairumtirgos notiek gan preču tirdzniecība, gan atvasināto instrumentu tirdzniecība, saistībā ar kuru var veikt vai nu preču, vai finanšu norēķinus. Tāpēc ir svarīgi, lai definīcijas iekšējās informācijas izmantošanai un tirgus manipulācijām, kas veido tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, būtu saderīgas atvasināto instrumentu un preču tirgos. Šī regula principā būtu jāpiemēro visiem noslēgtajiem darījumiem, taču vienlaikus būtu jāņem vērā enerģijas vairumtirgu specifiskās īpašības.
- (9) Attiecībā uz mazumtirdzniecības līgumiem par elektroenerģijas vai dabasgāzes piegādi galapatērētājiem nav tik viegli veikt tirgus manipulācijas, un tādējādi tie atšķiras no vairumtirdzniecības līgumiem, kurus ir viegli iegādāties un pārdot. Tomēr arī lielāko enerģijas lietotāju lēmumi par patēriņu var ietekmēt cenas enerģijas vairumtirgos, un to sekas jūtas pāri valstu robežām. Tādēļ, gādājot par enerģijas vairumtirgu integritāti, ir lietderīgi apsvērt arī šādu lielu lietotāju piegādes līgumus.
- (10) Ņemot vērā pārbaudes rezultātus, kas izklāstīti Komisijas 2010. gada 21. decembra paziņojumā "Virzībā uz plašāku tirgus uzraudzības regulējumu ES emisiju tirdzniecības sistēmā", Komisijai būtu jāapsver iespēja iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai pienācīgā laikā novērstu konstatētos trūkumus Eiropas oglekļa tirgus pārredzamībā, integritātē un uzraudzībā.
- (11) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem⁽²⁾ noteikts, ka nepieciešama vienlīdzīga piekļuve informācijai par sistēmas fizisko situāciju un efektivitāti, lai visi tirgus dalībnieki varētu novērtēt kopējo pieprasījumu un piedāvājumu un konstatēt vairumtirdzniecības cenu svārstību iemeslus.
- (12) Būtu skaidri jāaizliedz izmantot vai mēģināt izmantot iekšējo informāciju tirdzniecībā gan par saviem līdzekļiem, gan par trešās personas līdzekļiem. Iekšējās informācijas izmantošana var būt arī energoproduktu vairumtirdzniecība, ko veic personas, kuras zina vai kurām būtu bijis jāzina, ka viņu rīcībā esošā informācija ir iekšēja informācija. Informācija par tirgus dalībnieku tirdzniecības plāniem un stratēģijām nebūtu jāuzskata par iekšējo informāciju. Informācija, kas jādara zināma atklātībai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 vai Regulu (EK) Nr. 715/2009, tostarp pamatnostādnes un tīklu kodeksi atbilstīgi minētajām regulām, var būt (ja šī informācija var ietekmēt cenas) par pamatu tirgus dalībnieku lēmumiem iesaistīties darījumos ar vairumtirdzniecības energoproduktiem un līdz ar to var būt iekšējā informācija, iekams tā nav darīta zināma atklātībai.
- (13) Manipulācijas enerģijas vairumtirgū ietver personu veiktas darbības, ar ko mākslīgi rada tāda līmeņa cenas, kas nav pamatotas ar tirgus piedāvājumu un pieprasījumu, tostarp darbības attiecībā uz ražošanas, uzglabāšanas vai transportēšanas faktiskās pieejamības jaudu, kā arī pieprasījumu. Tirgus manipulāciju veidi ietver viltotu tirdzniecības rīkojumu iesniegšanu un atsaukšanu; nepatiesas vai maldinošas informācijas vai baumu izplatīšanu plašsaziņas līdzekļos, tostarp internetā vai ar jebkādiem citiem līdzekļiem; apzinātu nepatiesas informācijas sniegšanu uzņēmumiem, kuri veic cenu novērtējumus vai sniedz tirgus pārskatus, lai maldinātu tirgus dalībniekus, kuri tad rīkojas, pamatojoties uz šādiem cenu novērtējumiem vai tirgus pārskatiem; un apzinātu iespaida radīšanu par tādu elektroenerģijas ražošanas jaudu vai dabasgāzes vai pārvades jaudu pieejamību, kas atšķiras no faktiskās tehniskās pieejamības, ja šāda informācija ietekmē vai var ietekmēt vairumtirdzniecības energoproduktu cenu. Manipulācijas un to ietekme var notikt pāri valstu robežām, attiekties uz elektroenerģijas un gāzes tirgiem un finanšu un preču tirgiem, tostarp emisiju kvotu tirgiem.
- (14) Tirgus manipulācijas un mēģinājumi manipulēt ar tirgiem ir, piemēram, personas vai personu grupas, kas darbojas saskaņoti, rīcība, lai nodrošinātu izšķirošu ietekmi pār vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu vai pieprasījumu, kura rezultātā tieši vai netieši var vai varētu tikt noteiktas cenas vai radīti citi negodīgas tirdzniecības nosacījumi; un vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvāšana, pirkšana vai pārdošana ar mērķi vai nolūku maldināt tirgus dalībniekus, kuri rīkojas, pamatojoties uz salīdzināmām cenām, kā arī minētās darbības, ja tām ir šāda ietekme. Tomēr pieņemta tirgus prakse, piemēram, tāda, kuru piemēro finanšu pakalpojumu jomā un kuru pašlaik nosaka 1. panta 5. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/6/EK (2003. gada 28. janvāris) par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu)⁽³⁾, un kuru var pielāgot, ja groza šo direktīvu, var būt likumīgs veids, kā tirgus dalībniekiem nodrošināt labvēlīgu cenu par vairumtirdzniecības energoproduktu.

(1) OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.

(2) OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.

(3) OV L 96, 12.4.2003., 16. lpp.

- (15) Iekšējās informācijas izpaušana attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu, ko veic žurnālisti, pildot savus profesionālos pienākumus, būtu jānovērtē, ņemot vērā noteikumus, kas reglamentē viņu profesiju, un noteikumus, kas reglamentē preses brīvību, ja vien minētās personas negūst tiešu vai netiešu labumu vai peļņu no attiecīgās informācijas izplatīšanas vai ja izpaušana nav veikta ar nodomu maldināt tirgu attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu.
- (16) Finanšu tirgiem attīstoties, šo tirgu ļaunprātīgas izmantošanas jēdzieni tiks pielāgoti. Tādēļ, lai nodrošinātu nepieciešamo elastību un varētu ātri reaģēt uz šīm norisēm, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt aktus atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantam attiecībā uz iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju definīciju tehnisko atjaunināšanu, lai tādējādi nodrošinātu saskaņotību ar pārējiem attiecīgajiem ES tiesību aktiem finanšu pakalpojumu un enerģētikas jomā. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, pienācīgi apspriestos, tostarp ar ekspertiem. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina, lai attiecīgos dokumentus vienlaikus, bez kavēšanās un pienācīgā veidā nosūtītu Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (17) Efektīva tirgus uzraudzība Savienības līmenī ir ļoti svarīga, lai atklātu un novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgos. Energoregulatoru sadarbības aģentūra, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009⁽¹⁾, ("Aģentūra") ir vislabāk piemērota šādas uzraudzības veikšanai, jo tai ir gan Savienības mēroga skatījums uz elektroenerģijas un gāzes tirgiem, gan vajadzīgās zināšanas par elektroenerģijas un gāzes tirgu un sistēmu darbību Savienībā. Valsts regulatīvajām iestādēm, kas izprot enerģijas tirgu attīstību savās dalībvalstīs, vajadzētu būt svarīgai lomai efektīvas tirgus uzraudzības nodrošināšanā valstu līmenī. Lai nodrošinātu enerģijas tirgu pienācīgu uzraudzību un pārredzamību, ir vajadzīga Aģentūras un valsts iestāžu cieša sadarbība un saskaņota rīcība. Aģentūra ievāc datus, neskarot valsts iestāžu tiesības ievākt papildu datus valsts vajadzībām.
- (18) Efektīvai tirgus uzraudzībai nepieciešama regulāra un savlaicīga piekļuve darījumu uzskaitēi, kā arī piekļuve pamatdatiem par elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas, uzglabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu un to izmantošanu. Tādēļ būtu jānosaka prasība, lai tirgus dalībnieki, kuri nodarbojas ar energoproduktu vairumtirdzniecību, tostarp pārvades sistēmu operatori, piegādātāji, tirgotāji, ražotāji, brokeri un lielie lietotāji, nodrošinātu Aģentūru ar minēto informāciju. Arī pati Aģentūra var izveidot spēcīgas saites ar galvenajām organizēta tirgus vietām.
- (19) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus datu apkopošanas noteikumu īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu⁽²⁾. Ziņošanas pienākumi būtu jāsamazina līdz minimumam, un tiem nevajadzētu radīt nevajadzīgas izmaksas vai administratīvo slogu tirgus dalībniekiem. Attiecībā uz vienotiem noteikumiem par informācijas ziņošanu tāpēc būtu jāveic *ex ante* izmaksu un ieguvumu analīze, būtu jāizvairās no divkāršas ziņošanas un būtu jāņem vērā ziņošanas kārtība, kāda noteikta saskaņā ar citiem saistītiem tiesību aktiem. Turklāt nepieciešamā informācija vai tās daļas būtu jāiegūst no citām personām un jau esošiem avotiem, ja tas iespējams. Ja tirgus dalībnieks vai trešā persona, kas rīkojas tirgus dalībnieka uzdevumā, tirdzniecības paziņojumu sniegšanas sistēma, organizēts tirgus, tirdzniecības darījumu savietošanas sistēma vai cita persona, kas profesionāli veic darījumus, ir izpildījusi savus pienākumus iesniegt ziņojumus kompetentajām iestādēm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem⁽³⁾ vai piemērojamajiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem, tās ziņošanas pienākums būtu uzskatāms par izpildītu arī saskaņā ar šo regulu, taču tikai tādā apjomā, ka visa informācija, kas prasīta saskaņā ar šo regulu, ir paziņota.
- (20) Ir svarīgi, lai Komisija un Aģentūra cieši sadarbotos šīs regulas īstenošanā un pienācīgi apspriestos ar elektroenerģijas un gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkliem un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1095/2010⁽⁴⁾, ar valsts regulatīvajām iestādēm, kompetentajām finanšu iestādēm un citām dalībvalstu iestādēm, piemēram, valsts konkurences iestādēm, kā arī ar ieinteresētajām personām, piemēram, organizēta tirgus vietām (piemēram, enerģijas biržām) un tirgus dalībniekiem.

⁽²⁾ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

⁽³⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.

- (21) Būtu jāizveido uz valstu reģistriem balstīts tirgus dalībnieku Eiropas reģistrs, lai uzlabotu enerģijas vairumtirgu vispārējo pārredzamību un integritāti. Vienu gadu pēc šā reģistra izveides Komisijai sadarbībā ar Aģentūru un valsts regulatīvajām iestādēm un atbilstīgi ziņojumiem, kurus Aģentūra iesniegusi Komisijai, būtu jānovērtē tirgus dalībnieku Eiropas reģistra darbība un lietderība. Pamatojoties uz minēto novērtējumu, Komisijai nepieciešamības gadījumā būtu jāapsver iespēja piedāvāt papildu instrumentus, lai uzlabotu enerģijas vairumtirgu vispārējo pārredzamību un integritāti un nodrošinātu Savienības mērogā līdzvērtīgus konkurences apstākļus tirgus dalībniekiem.
- (22) Lai sekmētu efektīvu uzraudzību attiecībā uz visiem vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecības aspektiem, Aģentūrai būtu jāizveido mehānismi, lai nodrošinātu piekļuvi informācijai, ko tā saņem par darījumiem enerģijas vairumtirgos, citām attiecīgām iestādēm, jo īpaši EVTI, valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm, valsts konkurences iestādēm un citām attiecīgām iestādēm.
- (23) Aģentūrai būtu jānodrošina saņemto datu drošība un aizsardzība, jānovērš neatļauta piekļūšana Aģentūras rīcībā esošajai informācijai un jānosaka procedūras, lai nodrošinātu, ka Aģentūras saņemtos datus ļaunprātīgi neizmanto personas, kuras ir pilnvarotas piekļūt šiem datiem. Aģentūrai arī būtu jāpārliecinās, vai tās iestādes, kurām ir piekļuve Aģentūras rīcībā esošajiem datiem, spēj uzturēt vienlīdz augstu drošības līmeni un ka tām ir saistoši atbilstīgi konfidencialitātes pasākumi. Tāpēc ir jānodrošina arī to IT sistēmu darbības drošums, ar kurām apstrādā un pārraida datus. Lai izveidotu IT sistēmu, kura garantē pēc iespējas lielāku datu konfidencialitāti, Aģentūra būtu jāmudina cieši sadarboties ar Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūru (ENISA). Šie noteikumi būtu jāattiecinā arī uz citām iestādēm, kurām ir tiesības piekļūt datiem, piemērojot šo regulu.
- (24) Šajā regulā tiek respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā minētajā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un kas izriet no dalībvalstu konstitucionālajām tradīcijām, un regula būtu jāpiemēro saskaņā ar tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, kas atzītas Pamattiesību hartas 11. pantā.
- (25) Ja informācija nav vai vairs nav svarīga no komerciālā vai drošības viedokļa, Aģentūrai vajadzētu būt iespējai darīt šo informāciju pieejamu tirgus dalībniekiem un plašākai sabiedrībai, lai sekmētu plašākas zināšanas par tirgu. Šāda pārredzamība palīdzēs veidot uzticēšanos tirgum un vairo zināšanas par enerģijas vairumtirgu darbību. Aģentūrai būtu jāievieš un jādara zināmi atklātībai noteikumi par to, kā tā darīs minēto informāciju pieejamu godīgā un pārredzamā veidā.
- (26) Valsts regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt atbildīgām par šīs regulas īstenošanu dalībvalstīs. Tādēļ to rīcībā vajadzētu būt nepieciešamajām izmeklēšanas pilnvarām, kas ļautu tām efektīvi īstenot minēto uzdevumu. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un tām var tikt piemērota atbilstīga pārraudzība.
- (27) Aģentūrai būtu jānodrošina, ka šo regulu koordinēti piemēro visā Savienībā un saskaņoti ar Direktīvas 2003/6/EK piemērošanu. Tādēļ Aģentūrai būtu jāpublicē nesaistošas pamatnostādnes par to, kā attiecīgā gadījumā piemērot šajā regulā noteiktās definīcijas. Minētajām pamatnostādnēm *inter alia* būtu jāattiecas uz jautājumu par pieņemtu tirgus praksi. Turklāt, tā kā tirgus ļaunprātīga izmantošana enerģijas vairumtirgos bieži vien ietekmē vairāk nekā vienu dalībvalsti, Aģentūrai būtu jāuzņemas nozīmīga loma, nodrošinot izmeklēšanu efektīvā un saskaņotā veidā. Lai to panāktu, Aģentūrai būtu jāspēj koordinēt darbību, ko veic izmeklēšanas grupas, kuras veido attiecīgo valsts regulatīvo iestāžu pārstāvji un vajadzības gadījumā citu iestāžu pārstāvji, tostarp valstu konkurences iestādes, un pieprasīt minēto struktūru sadarbību.
- (28) Aģentūra būtu jānodrošina ar atbilstīgiem finanšu un personāla resursiem, lai tā varētu pienācīgi pildīt šajā regulā paredzētos papildu uzdevumus. Šim nolūkam procedūrā, kas attiecas uz tās budžeta izveidi, izpildi un kontroli, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 713/2009 23. un 24. pantā, būtu pienācīgi jāņem vērā šie uzdevumi. Budžeta lēmējinstīcijai būtu jānodrošina, ka tiek ievēroti visaugstākie efektivitātes standarti.
- (29) Valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm un attiecīgā gadījumā arī valsts konkurences iestādēm būtu jāsadarbības, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju, risinot jautājumu par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgū, kas ietver gan preču, gan atvasināto instrumentu tirgu. Minētajai sadarbībai būtu jāattiecas uz savstarpēju apmaiņu ar informāciju par aizdomām, ka enerģijas vairumtirgū notiek vai ir notikušas darbības, kas varētu būt pretrunā šai regulai, Direktīvai 2003/6/EK vai konkurences tiesībām. Turklāt minētajai sadarbībai vajadzētu veicināt saskaņotu un atbilstīgu pieeju izmeklēšanas un tiesvedības jomā.

(30) Svarīgi nodrošināt, ka personām, kas iegūst konfidenciālu informāciju saskaņā ar šo regulu, piemēro dienesta noslēpuma prasību. Aģentūrai, valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm un valsts konkurences iestādēm būtu jānodrošina saņemtās informācijas konfidencialitāte, integritāte un aizsardzība.

(31) Turklāt ir svarīgi nodrošināt, lai piemērojamās sankcijas par šīs regulas pārkāpšanu ir samērīgas, iedarbīgas un atturošas un atspoguļo pārkāpuma smagumu, patērētājiem nodarīto kaitējumu un iespējamās ieguvumus no iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju izmantošanas tirdzniecībā. Šo sankciju piemērošana būtu jāveic saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Atzīstot mijiedarbību starp tirdzniecību ar elektroenerģijas un dabasgāzes atvasinātajiem produktiem un tirdzniecību ar faktisko elektroenerģiju un gāzi, sankcijām par šīs regulas pārkāpumiem būtu jāatbilst tām sankcijām, ko dalībvalstis noteikušas, ieviešot Direktīvu 2003/6/EK. Ņemot vērā apspriešanos par Komisijas 2010. gada 12. decembra paziņojumu "Par sankciju režīma pastiprināšanu finanšu pakalpojumu nozarē", Komisijai būtu jāapsver iespēja iesniegt priekšlikumus par pienācīgā laikā veicamu minimālo standartu saskaņošanu attiecībā uz dalībvalstu sankciju sistēmām. Šī regula neietekmē ne valstu noteikumus par pierādījumu apjomu, ne dalībvalstu regulatīvo iestāžu un tiesu pienākumu noskaidrot lietas faktus, ja šādi noteikumi un pienākumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktu vispārējiem principiem.

(32) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, noteikt saskaņotu regulējumu enerģijas vairumtirgus pārredzamības un integritātes nodrošināšanai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets, darbības joma un saistība ar citiem Savienības tiesību aktiem

1. Ar šo regulu paredz noteikumus tādu ļaunprātīgu darbību aizliegšanai, kas ietekmē enerģijas vairumtirgus, kuri ir saskaņoti ar finanšu tirgos piemērojamiem noteikumiem un nodrošina minēto enerģijas vairumtirgu pienācīgu darbību, vienlaikus ņemot vērā to specifiskās īpašības. Noteikumos paredzēts, ka enerģijas vairumtirgus uzrauga Energo regulatoru sadarbības aģentūra ("Aģentūra"), cieši sadarbojoties ar valsts regulatīvajām iestādēm un ņemot vērā mijiedarbību starp emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu un enerģijas vairumtirgiem.

2. Šī regula attiecas uz energoproduktu vairumtirdzniecību. Šīs regulas 3. un 5. pantu nepiemēro tādiem vairumtirdzniecības energoproduktiem, kas ir finanšu instrumenti un uz ko attiecas Direktīvas 2003/6/EK 9. pants. Šī regula neskar Direktīvas 2003/6/EK un 2004/39/EK, kā arī Eiropas konkurences tiesību aktu piemērošanu darbībām, uz ko attiecas šī regula.

3. Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes, EVTI, dalībvalstu kompetentās finanšu iestādes un attiecīgā gadījumā arī valsts konkurences iestādes sadarbojas, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju attiecīgo noteikumu izpildē attiecībā uz darbībām, kas ir saistītas ar vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem, kuriem piemēro Direktīvas 2003/6/EK 9. pantu, un vienu vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem, kuriem piemēro šīs regulas 3., 4. un 5. pantu.

4. Aģentūras Valde nodrošina, ka ar šo regulu tai uzticētos uzdevumus Aģentūra pilda atbilstīgi šai regulai un Regulai (EK) Nr. 713/2009.

5. Aģentūras direktors apspriežas ar Aģentūras regulatoru valdi par visiem šīs regulas īstenošanas aspektiem un pienācīgi apsver tās ieteikumus un viedokļus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "iekšējā informācija" ir precīza informācija, kas nav darīta zināma atklātībai, kas tieši vai netieši attiecas uz vienu vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem un kas varētu ievērojami ietekmēt minēto vairumtirdzniecības energoproduktu cenas, ja tā tiktu darīta zināma atklātībai.

Lai piemērotu minēto definīciju, "informācija" ir:

- a) informācija, kas jādara zināma atklātībai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009, tostarp pamatnostādnes un tīklu kodeksi atbilstīgi minētajām regulām;
- b) informācija, kas attiecas uz elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas, glabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu un izmantošanu vai ir saistīta ar sašķidrīnātas dabasgāzes iekārtu jaudu un izmantošanu, tostarp šo iekārtu plānotu vai neplānotu nepieejamību;

c) informācija, kas jāpublisko atbilstīgi Savienības vai valstu līmeņa tiesību vai regulatīvajām normām, tirgus noteikumiem, līgumiem vai paražu tiesībām attiecīgajā enerģijas vairumtirgū, ciktāl šāda informācija varētu ievērojami ietekmēt vairumtirdzniecības energoproduktu cenas; un

d) cita informācija, ko saprātīgs tirgus dalībnieks varētu izmantot kā daļēju pamatu savam lēmumam noslēgt darījumu vai izdot tirdzniecības rīkojumu attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu.

Uzskata, ka informācija ir precīza, ja tā norāda uz pastāvošu apstākļu kopumu vai tādu apstākļu kopumu, par kuriem ir pamats uzskatīt, ka tie iestāsies, vai arī bijušu notikumu vai notikumu, par kuru ir pamats uzskatīt, ka tas notiks, un tā ir pietiekami specifiska, lai ļautu izdarīt secinājumu par šā apstākļu kopuma vai notikuma iespējamo ietekmi uz vairumtirdzniecības energoproduktu cenām;

2) "tirgus manipulācijas" ir:

a) jebkurš darījums vai jebkura tirdzniecības rīkojuma izdošana attiecībā uz energoproduktu vairumtirdzniecību:

i) kas sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz energoproduktu vairumtirdzniecības piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu;

ii) kurā viena persona vai vairākas personas savstarpējā sadarbībā vienam vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem ir noteikušas vai centušās noteikt mākslīgu cenu, ja vien persona, kas veikusi darījumu vai izdevusi tirdzniecības rīkojumu, nepierāda, ka šādas rīcības motīvi ir likumīgi un ka minētais darījums vai tirdzniecības rīkojums atbilst pieņemtajai tirgus praksei attiecīgajā enerģijas vairumtirgū; vai

iii) kas izmanto vai mēģina izmantot fiktīvu procedūru vai cita veida krāpšanu vai viltu, kuras sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu un pieprasījumu vai cenu;

vai

b) informācijas, kura sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu, izplatīšana plašsaziņas līdzekļos, arī internetā vai ar jebkādiem citiem līdzekļiem, tostarp arī baumu un nepareizu vai maldinošu ziņu izplatīšana, ja šo informāciju izplatījušā persona zināja vai tai būtu vajadzējis zināt to, ka šī informācija ir nepareiza vai maldinoša.

Ja informācija tiek izplatīta žurnālistikas vai mākslinieciskās izteiksmes nolūkos, šādu informācijas izplatīšanu izvērtē, ņemot vērā noteikumus, kas reglamentē preses brīvību un vārda brīvību citos plašsaziņas līdzekļos, ja vien:

i) minētās personas tieši vai netieši negūst kādu labumu vai peļņu no attiecīgās informācijas izplatīšanas; vai

ii) izpaušana vai izplatīšana netiek veikta ar nodomu maldināt tirgu attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu un pieprasījumu vai cenu;

3) "mēģinājums veikt tirgus manipulācijas" ir:

a) jebkurš darījums, jebkura tirdzniecības rīkojuma izdošana vai jebkuras citas darbības attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem, lai:

i) sniegtu nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu;

ii) noteiktu mākslīgu cenu vienam vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem, ja vien persona, kas veikusi darījumu vai izdevusi tirdzniecības rīkojumu, nepierāda, ka šādas rīcības motīvi ir likumīgi un ka minētais darījums vai tirdzniecības rīkojums atbilst pieņemtajai tirgus praksei attiecīgajā enerģijas vairumtirgū; vai

iii) izmantotu fiktīvas procedūras vai cita veida krāpšanu vai viltu, kas sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu;

vai

b) informācijas izplatīšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, tostarp internetu, vai arī kādus citus līdzekļus ar nolūku sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu un pieprasījumu vai cenu;

4) "vairumtirdzniecības energoprodukti" ir šādi līgumi un atvasinātie instrumenti neatkarīgi no to tirdzniecības vietas un veida:

a) līgumi par elektroenerģijas vai dabasgāzes piegādi, ja tā notiek Savienībā;

- b) atvasinātie instrumenti, kas attiecas uz Savienībā ražotu, tirgotu vai piegādātu elektroenerģiju vai dabasgāzi;
- c) līgumi par elektroenerģijas pārvadi vai dabasgāzes transportēšanu Savienībā;
- d) atvasinātie instrumenti, kas attiecas uz elektroenerģijas pārvadi vai dabasgāzes transportēšanu Savienībā.

Līgumi par elektroenerģijas vai dabasgāzes piegādi un sadali izmantošanai galapatērētājiem nav vairumtirdzniecības energoprodukti. Tomēr līgumi par elektroenerģijas vai dabasgāzes piegādi un sadali izmantošanai tādiem galapatērētājiem, kuru spēja patērēt ir lielāka nekā 5. punkta otrajā daļā noteiktais apjoms, tiek uzskatīti par vairumtirdzniecības energoproduktiem;

- 5) "spēja patērēt" ir galapatērētāja elektroenerģijas vai dabasgāzes patēriņš, pilnībā izmantojot minētā patērētāja ražošanas jaudu. Tas ir minētā patērētāja kopējais patēriņš kā vienotai ekonomiskai vienībai, ja patēriņš notiek tirgos ar savstarpēji saistītām vairumtirdzniecības cenām.

Piemērojot šo definīciju, atsevišķas iekārtas, kura ir vienas ekonomiskās vienības kontrolē, spēju patērēt neņem vērā, ja patēriņš notiek dažādās iekārtās, kuru spēja patērēt ir mazāka nekā 600 GWh gadā, ja šīs iekārtas kopīgi neietekmē enerģijas vairumtirdzniecības tirgu cenas, jo tās atrodas dažādos attiecīgos ģeogrāfiskos tirgos;

- 6) "enerģijas vairumtirgus" ir jebkurš Savienības tirgus, kur tirgo vairumtirdzniecības energoproduktus;
- 7) "tirgus dalībnieks" ir ikviena persona – tostarp pārvades sistēmu operatori –, kas veic darījumus, tostarp izdod tirdzniecības rīkojumus, vienā vai vairākos enerģijas vairumtirgos;
- 8) "persona" ir jebkura fiziska vai juridiska persona;
- 9) "kompetentā finanšu iestāde" ir kompetentā iestāde, kas norīkota atbilstīgi Direktīvas 2003/6/EK 11. pantā noteiktajai procedūrai;
- 10) "valsts regulatīvā iestāde" ir valsts regulatīvā iestāde, kas norīkota atbilstīgi 35. panta 1. punktam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu⁽¹⁾ un 39. panta 1. punktam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu⁽²⁾;
- 11) "pārvades sistēmas operators" lietots nozīmē, kas noteikta Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 4. punktā un Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 4. punktā;

- 12) "mātesuzņēmums" ir mātesuzņēmums Padomes Septītās direktīvas 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz konsolidētajiem pārskatiem⁽³⁾, 1. un 2. panta nozīmē;
- 13) "saistīts uzņēmums" ir vai nu meitasuzņēmums, vai cits uzņēmums, kurā ir līdzdalība, vai arī uzņēmums, kas ar citu uzņēmumu ir saistīts tādām attiecībām, kuras minētas Direktīvas 83/349/EEK 12. panta 1. punktā;
- 14) "dabasgāzes sadale" ir sadale Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 5. punkta izpratnē;
- 15) "elektroenerģijas sadale" ir sadale Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 5. punkta izpratnē.

3. pants

Aizliegums darījumos ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju

1. Personām, kuru rīcībā ir iekšējā informācija attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu, ir aizliegts:

- a) izmantot šo informāciju, tieši vai netieši, par saviem vai trešās personas līdzekļiem iegādājoties vai realizējot tos vairumtirdzniecības energoproduktus, uz kuriem minētā informācija attiecas, vai mēģinot tos iegādāties vai realizēt;
- b) izpaust iekšējo informāciju kādai citai personai, ja vien šāda izpaušana nenotiek, veicot savam darbam, profesijai vai pienākumiem atbilstīgas parastas darbības;
- c) balstoties uz iekšēju informāciju, ieteikt citai personai vai to pamudināt iegādāties vai realizēt tādus vairumtirdzniecības energoproduktus, uz kuriem attiecas minētā informācija.

2. Šā panta 1. punktā noteikto aizliegumu piemēro šādām personām, kuru rīcībā ir iekšējā informācija, kas attiecas uz vairumtirdzniecības energoproduktu:

- a) uzņēmuma administratīvo, pārvaldes un uzraudzības struktūru locekļiem;
- b) personām, kurām pieder kapitāldaļas uzņēmumā;
- c) personām, kurām ir pieeja informācijai saistībā ar darbu, profesiju vai pienākumiem;
- d) personām, kas ieguvušas šādu informāciju, veicot noziedzīgu darbību;
- e) personām, kuras zina vai kurām būtu bijis jāzina, ka tā ir iekšēja informācija.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.

⁽²⁾ OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.

⁽³⁾ OV L 193, 18.7.1983., 1. lpp.

3. Šā panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts neattiecas uz pārvades sistēmas operatoriem, kad tie iepērk elektroenerģiju vai dabasgāzi, lai nodrošinātu drošu un uzticamu sistēmas darbību atbilstīgi savām saistībām, ko paredz Direktīvas 2009/72/EK 12. panta d) un e) punkts vai Direktīvas 2009/73/EK 13. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts.

4. Šo pantu nepiemēro:

a) darījumiem, kas veikti, pildot saistības iegādāties vai realizēt vairumtirdzniecības energoproduktus, ja minētās saistības izriet no nolīguma vai tirdzniecības rīkojuma, kas attiecīgi noslēgts vai iesniegts, pirms attiecīgā persona ieguvusi iekšējo informāciju;

b) darījumiem, kurus veikuši elektroenerģijas un dabasgāzes ražotāji, dabasgāzes uzglabāšanas iekārtu operatori un sašķidrinātas dabasgāzes importēšanas iekārtu operatori, lai sasniegtu vienu konkrētu mērķi, proti, aizsargātos pret padeves neplānotas pārtraukšanas radītiem tūlītējiem materiāliem zaudējumiem, ja, šādi neaizsargājoties, tirgus dalībnieks nebūtu spējīgs izpildīt esošās līgumsaistības vai arī ja šāda darbība tiek veikta, saskaņojot to ar attiecīgo(-ajiem) pārvades sistēmas operatoru(-iem), lai nodrošinātu drošu un uzticamu sistēmas darbību. Šādā situācijā attiecīgo informāciju par darījumiem paziņo Aģentūrai un valsts regulatīvajai iestādei. Šis paziņošanas pienākums neskar pienākumu, kas noteikts 4. panta 1. punktā;

c) tirgus dalībniekiem, kas rīkojas saskaņā ar valsts noteikumiem ārkārtas situācijās, ja valsts iestādes ir iejaukušās, lai nodrošinātu elektroenerģijas un dabasgāzes piegādes un tirgus mehānismi ir bijuši apturēti visā dalībvalstī vai tās daļās. Šādā gadījumā iestāde, kura atbild par rīcības plānošanu ārkārtas situācijās, nodrošina publiskošanu saskaņā ar 4. pantu.

5. Ja persona, kuras rīcībā ir iekšēja informācija, kas attiecas uz vairumtirdzniecības energoproduktu, ir juridiska persona, 1. punktā noteikto aizliegumu piemēro arī attiecībā uz fiziskām personām, kas līdzdarbojas, pieņemot lēmumu veikt darbību uz attiecīgās juridiskās personas rēķina.

6. Ja informācija tiek izplatīta žurnālistikas vai mākslinieciskās izteiksmes nolūkos, šādu informācijas izplatīšanu izvērtē, ņemot vērā noteikumus, kas reglamentē preses brīvību un vārda brīvību citos plašsaziņas līdzekļos, ja vien:

a) minētās personas tieši vai netieši negūst kādu labumu vai peļņu no attiecīgās informācijas izplatīšanas; vai

b) ja izpaušana vai izplatīšana netiek veikta ar nodomu maldināt tirgu attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu.

4. pants

Pienākums publiskot iekšējo informāciju

1. Tirgus dalībnieki efektīvi un savlaicīgi izpauž iekšējo informāciju, kura tiem ir par uzņēmumu vai iekārtām, kas pieder attiecīgajam tirgus dalībniekam vai tā mātesuzņēmumam, vai saistītam uzņēmumam vai ko tas kontrolē, vai par kuru darbības jautājumiem pilnībā vai daļēji atbild minētais tirgus dalībnieks vai uzņēmums. Šāda izpaušana ietver informāciju, kas attiecas uz elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas, glabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu un izmantošanu vai par sašķidrinātas dabasgāzes iekārtu jaudu un izmantošanu, tostarp šo iekārtu plānotu vai neplānotu nepieejamību.

2. Tirgus dalībnieks pats uz savu atbildību izņēmuma kārtā var aizkavēt kādas iekšējās informācijas izpaušanu, lai nekaitētu savām likumīgajām interesēm, ar noteikumu, ka šāda aizkavēšana nevar izraisīt sabiedrības maldināšanu un ja tirgus dalībnieks ir spējīgs nodrošināt minētās informācijas konfidencialitāti un nepieņem lēmumus attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecību, pamatojoties uz šo informāciju. Šādā situācijā tirgus dalībnieks nekavējoties sniedz minēto informāciju Aģentūrai un attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei, ņemot vērā 8. panta 5. punktu, pievienojot arī pamatojumu, kāpēc publiska izpaušana tiek aizkavēta.

3. Ja tirgus dalībnieks vai persona, kuru nodarbina tirgus dalībnieks vai kura rīkojas tā uzdevumā, izpauž iekšējo informāciju saistībā ar vairumtirdzniecības energoproduktu, normāli veicot savu darbu vai profesionālos pienākumus, kā minēts 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, minētais tirgus dalībnieks vai persona nodrošina vienlaicīgu, pilnīgu un efektīvu šīs informācijas publisku izpaušanu. Ja informācija ir izpausta netīši, tirgus dalībnieks nodrošina pilnīgu un efektīvu informācijas publisku izpaušanu cik vien iespējams drīz pēc šīs informācijas netīšas izpaušanas. Šo punktu nepiemēro tad, ja personai, kas saņem šo informāciju ir konfidencialitātes pienākums, neatkarīgi no tā, vai šis pienākums izriet no likuma, noteikumiem, statūtiem vai līguma.

4. Iekšējās informācijas publiskošana, tostarp apkopotā veidā, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 vai Regulu (EK) Nr. 715/2009 vai arī atbilstīgi pamatnostādņēm un tīklu kodeksiem, kas pieņemti saskaņā ar šīm regulām, ir vienlaicīga, pilnīga un efektīva informācijas publiska izpaušana.

5. Ja atbrīvojums no pienākuma publiskot noteiktu informāciju ir piešķirts pārvades sistēmas operatoram saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 vai Regulu (EK) Nr. 715/2009, minētais operators tādējādi ir atbrīvots arī no šā panta 1. punktā noteiktā pienākuma attiecībā uz minētajiem datiem.

6. Šā panta 1. un 2. punkts neskar tirgus dalībnieku saistības, ko paredz Direktīva 2009/72/EK, Direktīva 2009/73/EK, Regula (EK) Nr. 714/2009 un Regula (EK) Nr. 715/2009, tostarp pamatnostādnes un tīklu kodeksi, kas pieņemti atbilstīgi minētajām direktīvām un regulām, jo īpaši attiecībā uz informācijas publiskošanas paredzamo laiku un veidu.

7. Šā panta 1. un 2. punkts neskar tirgus dalībnieku tiesības aizkavēt konfidenciālas, ar kritiskās infrastruktūras aizsardzību saistītas informācijas izpaušanu, kā paredzēts 2. panta d) punktā Padomes Direktīvā 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību⁽¹⁾, ja šāda informācija šo tirgus dalībnieku valstī ir klasificēta.

5. pants

Tirgus manipulāciju aizliegums

Veikt vai mēģināt veikt tirgus manipulācijas enerģijas vairumtirgū ir aizliegts.

6. pants

Iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju definīciju tehniska atjaunināšana

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 20. pantu, lai:

a) saskaņotu 2. panta 1., 2., 3. un 5. punkta minētās definīcijas un nodrošinātu saskaņotību ar citiem saistītiem Savienības tiesību aktiem finanšu pakalpojumu un enerģētikas jomās; un

b) atjauninātu minētās definīcijas ar vienu mērķi, proti, ņemt vērā turpmāko attīstību enerģijas vairumtirgū.

2. Šā panta 1. punktā minētajos deleģētajos aktos ņem vērā vismaz:

a) enerģijas vairumtirgiem raksturīgo darbību, tostarp elektroenerģijas un gāzes tirgu īpatnības, un preču tirgu un atvasināto instrumentu tirgu mijiedarbību;

b) iespēju veikt manipulācijas pāri valstu robežām, starp elektroenerģijas un gāzes tirgiem un preču un atvasināto instrumentu tirgiem;

c) faktiskās vai plānotās ražošanas, patēriņa, pārvades izmantošanas vai uzglabāšanas jaudas izmantošanas iespējamo ietekmi uz enerģijas vairumtirgu cenām; un

d) tīkla kodeksus un pamatnostādnes, kas pieņemtas atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 714/2009 un Regulai (EK) Nr. 715/2009.

7. pants

Tirgus uzraudzība

1. Aģentūra uzrauga tirdzniecības darbību ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, lai atklātu un novērstu tirdzniecību, kuras pamatā ir iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana un tirgus manipulācijas. Tā apkopo datus, lai izvērtētu un uzraudzītu enerģijas vairumtirgus, kā paredzēts 8. pantā.

2. Valsts regulatīvās iestādes sadarbojas gan reģionālā līmenī, gan ar Aģentūru, veicot 1. punktā paredzēto enerģijas vairumtirgu uzraudzību. Šim nolūkam valsts regulatīvajām iestādēm ir pieejama attiecīgā Aģentūras rīcībā esošā informācija, ko tā ir apkopojusi saskaņā ar šā panta 1. punktu, ievērojot 10. panta 2. punktu. Valsts līmenī energoproduktu vairumtirdzniecību var uzraudzīt arī valsts regulatīvās iestādes.

Dalībvalstis var uzdot valsts konkurences iestādei vai šajā iestādē izveidotai tirgus uzraudzības struktūrai veikt tirgus uzraudzību sadarbībā ar valsts regulatīvo iestādi. Veicot šādu tirgus uzraudzību, valsts konkurences iestādei vai šajā iestādē izveidotai tirgus uzraudzības struktūrai ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā valsts regulatīvajai iestādei atbilstīgi šā punkta pirmajai daļai, šā panta 3. punkta otrās daļas otrajam teikumam, 4. panta 2. punkta otrajam teikumam, 8. panta 5. punkta pirmajam teikumam un 16. pantam.

3. Aģentūra vismaz reizi gadā iesniedz ziņojumu Komisijai par savu darbību atbilstīgi šai regulai un dara šo ziņojumu zināmu atklātībai. Šādos ziņojumos Aģentūra izvērtē dažādu kategoriju tirgus vietu un dažādu tirdzniecības veidu darbību un pārredzamību un var sniegt ieteikumus Komisijai attiecībā uz tirgus noteikumiem, standartiem un procedūrām, kas varētu uzlabot tirgus integritāti un iekšējā tirgus darbību. Tā var arī novērtēt, vai minimālās prasības attiecībā uz organizētiem tirgiem var palīdzēt uzlabot tirgus pārredzamību. Ziņojumus var apvienot ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 11. panta 2. punktā minēto ziņojumu.

Aģentūra var sniegt ieteikumus Komisijai attiecībā uz darījumu uzskaiti, tostarp tirdzniecības rīkojumus, kuras tā uzskata par nepieciešamiem efektīvai un iedarbīgai enerģijas vairumtirgu uzraudzībai. Pirms šādu ieteikumu sniegšanas Aģentūra konsultējas ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ar valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm, valsts konkurences iestādēm un EVTI.

Visi ieteikumi būtu jādara pieejami Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai, un sabiedrībai.

⁽¹⁾ OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.

8. pants

Datu apkopošana

1. Tirgus dalībnieki vai persona vai iestāde, kas minēta 4. punkta b) līdz f) apakšpunktā un kas rīkojas to vārdā, iesniedz Aģentūrai informāciju par darījumiem enerģijas vairumtirgū, tostarp tirdzniecības rīkojumus. Iesniedzamajā informācijā ir precīzi norādīti pirktie un pārdotie vairumtirdzniecības energoprodukti, nolīgta cena un apjoms, darījuma izpildes datumi un laiks, darījuma puses un ieguvēji no darījuma, kā arī cita būtiska informācija. Kaut arī kopumā atbildīgi ir tirgus dalībnieki, gadījumā, ja nepieciešamā informācija ir saņemta no personas vai iestādes, kas minēta punkta 4. punkta b) līdz f) apakšpunktā, attiecīgā tirgus dalībnieka ziņošanas pienākumu uzskata par izpildītu.

2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus:

- a) sastāda līgumu un atvasināto instrumentu, tostarp tirdzniecības rīkojumu, sarakstu, par kuriem jāziņo saskaņā ar 1. punktu, un nosaka atbilstīgās minimālās robežvērtības ziņošanai par darījumiem attiecīgos gadījumos;
- b) pieņem vienotus noteikumus par tās informācijas ziņošanu, kas jāsniedz saskaņā ar 1. punktu;
- c) nosaka laiku un veidu, kādā minētā informācija jāpaziņo.

Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Tajos ņem vērā jau pastāvošās ziņošanas sistēmas.

3. Personām, kuras ir minētas 4. punkta a) līdz d) apakšpunktā un kuras ziņojušas par darījumiem saskaņā ar Direktīvu 2004/39/EK vai piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem, nepiemēro divkāršu ziņošanas pienākumu attiecībā uz šiem darījumiem.

Neskarot šā punkta pirmo daļu, ar īstenošanas aktiem, kas minēti 2. punktā, var ļaut organizētiem tirgiem un tirdzniecības darījumu savietošanas vai paziņojumu sniegšanas sistēmām sniegt Aģentūrai datus par vairumtirdzniecības darījumiem ar enerģiju.

4. Lai īstenotu 1. punktu, informāciju sniedz:

- a) tirgus dalībnieks;
- b) trešā persona, kas rīkojas tirgus dalībnieka uzdevumā;
- c) tirdzniecības paziņojumu sniegšanas sistēma;
- d) organizēts tirgus, tirdzniecības darījumu savietošanas sistēma vai cita persona, kas profesionāli veic darījumus;

e) darījumu reģistri, kas reģistrēti vai atzīti saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem; vai

f) kompetentā iestāde, kas ir saņēmusi minēto informāciju saskaņā ar Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 3. punktu, vai EVTI, ja tā ir saņēmusi šo informāciju saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem.

5. Tirgus dalībnieki sniedz informāciju Aģentūrai un valsts regulatīvajām iestādēm attiecībā uz elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas iekārtu, uzglabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu un izmantošanu vai par sašķidrinātas dabasgāzes iekārtu jaudu un izmantošanu, tostarp šo iekārto plānotu vai neplānotu nepieciešamību, lai Aģentūra varētu uzraudzīt tirdzniecību enerģijas vairumtirgos. Ziņošanas pienākumus tirgus dalībniekiem samazina, nepieciešamo informāciju pilnībā vai daļēji cik vien iespējams iegūstot no esošajiem avotiem.

6. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus:

- a) pieņem vienotus noteikumus par tās informācijas ziņošanu, kas jāsniedz saskaņā ar 5. punktu, un attiecīgos gadījumos par atbilstīgām minimālajām robežvērtībām ziņošanai par darījumiem;
- b) nosaka laiku un veidu, kādā minētā informācija jāpaziņo.

Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Tajos ņem vērā jau pastāvošos ziņošanas pienākumus saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009.

9. pants

Tirgus dalībnieku reģistrēšana

1. Tirgus dalībnieki, kuri iesaistās darījumos, par kuriem ir jāziņo Aģentūrai saskaņā ar 8. panta 1. punktu, reģistrējas valsts regulatīvajā iestādē dalībvalstī, kurā tie ir reģistrēti vai dzīvo, vai, ja tie nav reģistrēti vai nedzīvo Savienībā, – dalībvalstī, kurā tie darbojas.

Tirgus dalībnieki reģistrējas tikai vienā valsts regulatīvajā iestādē. Dalībvalstis neprasa vēlreiz reģistrēties tirgus dalībniekam, kurš jau ir reģistrēts citā dalībvalstī.

Tirgus dalībnieku reģistrācija neskar pienākumus nodrošināt atbilstību attiecīgajiem tirdzniecības un līdzsvarošanas noteikumiem.

2. Ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc dienas, kad Komisija pieņem 8. panta 2. punktā minētos īstenošanas aktus, valsts regulatīvās iestādes izveido tirgus dalībnieku valsts reģistrus, kurus pastāvīgi atjaunina. Reģistrā katram tirgus dalībniekam piešķir unikālu identifikācijas numuru, un reģistrā iekļautā informācija ir pietiekama, lai noteiktu tirgus dalībnieku, tostarp attiecīgos datus par tā pievienotās vērtības nodokļa numuru, reģistrācijas vietu, personām, kas atbildīgas par darbības un tirdzniecības lēmumiem, un galveno lēmumu pieņēmēju par tirgus dalībnieka tirdzniecības darbībām vai labuma guvēju no tām.

3. Valsts regulatīvās iestādes valsts reģistra informāciju Aģentūrai nosūta formātā, ko noteikusi Aģentūra. Aģentūra, sadarbojoties ar minētajām iestādēm, nosaka šo formātu un publisko to līdz 2012. gada 29. jūnijam. Pamatojoties uz valsts regulatīvo iestāžu sniegto informāciju, Aģentūra izveido tirgus dalībnieku Eiropas reģistru. Valsts regulatīvajām iestādēm un citām attiecīgām iestādēm ir piekļuve Eiropas reģistram. Ievērojot 17. pantu, Aģentūra var pieņemt lēmumu Eiropas reģistru vai izrakstus no tā padarīt publiski pieejamus ar noteikumu, ka komerciāli svarīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem netiek izpausta.

4. Tirgus dalībnieki, kas minēti šā panta 1. punktā, iesniedz reģistrācijas pieteikumu valsts regulatīvajai iestādei, pirms tie veic darījumu, par kuru ir jāziņo Aģentūrai saskaņā ar 8. panta 1. punktu.

5. Tirgus dalībnieki, kas minēti 1. punktā, tūlīt ziņo valsts regulatīvajai iestādei par jebkādam izmaiņām, kas notikušas attiecībā uz reģistrācijas pieteikumā sniegto informāciju.

10. pants

Informācijas apmaiņa starp Aģentūru un citām iestādēm

1. Aģentūra izveido mehānismus atbilstīgi 7. panta 1. punktam un 8. pantam saņemtās informācijas apmaiņai ar valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm, valstu konkurences iestādēm, EVTI un citām attiecīgajām iestādēm. Pirms šādu mehānismu izveides Aģentūra apspriežas ar minētajām iestādēm.

2. Aģentūra nodrošina pieeju šā panta 1. punktā minētajiem mehānismiem tikai tām iestādēm, kuras ir izveidojušas sistēmas, kas ļauj Aģentūrai izpildīt 12. panta 1. punkta prasības.

3. Darījumu reģistri, kas reģistrēti vai atzīti saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem, sniedz Aģentūrai visu attiecīgo informāciju, ko tie apkopojuši attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem un emisijas kvotu atvasinājumiem.

EVTI nosūta Aģentūrai atbilstīgi Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 3. punktam un piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par darījumiem ar atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem saņemtos ziņojumus par darījumiem ar vairumtirdzniecības energoproduktiem. Kompetentās iestādes, kas saņem ziņojumus par darījumiem ar vairumtirdzniecības energoproduktiem saskaņā ar Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 3. punktu, nosūta šos ziņojumus Aģentūrai.

Aģentūra un iestādes, kas pārrauga emisiju kvotu vai ar emisijas kvotām saistītu atvasinājumu tirdzniecību, savstarpēji sadarbojas un izveido piemērotus mehānismus, lai Aģentūrai būtu pieeja uzskaitē par darījumiem, kas veikti ar šādām kvotām un atvasinājumiem, ja šīs iestādes apkopo informāciju par šādiem darījumiem.

11. pants

Datu aizsardzība

Šī regula neskar dalībvalstu saistības attiecībā uz personas datu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽¹⁾ vai Aģentūras saistības, tai veicot savus pienākumus, attiecībā uz personas datu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti⁽²⁾.

12. pants

Darbības uzticamība

1. Aģentūra nodrošina atbilstīgi 4. panta 2. punktam, 8. un 10. pantam saņemtās informācijas konfidencialitāti, integritāti un aizsardzību. Aģentūra veic visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu savās sistēmās glabātās informācijas jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu un neatļautu piekļuvi tai.

Valsts regulatīvās iestādes, dalībvalstu kompetentās finanšu iestādes, valstu konkurences iestādes, EVTI un citas attiecīgās iestādes nodrošina tās informācijas konfidencialitāti, integritāti un aizsardzību, kuru tās saņem saskaņā ar 4. panta 2. punktu, 7. panta 2. punktu, 8. panta 5. punktu vai 10. pantu, un veic pasākumus, lai novērstu jebkādu šīs informācijas ļaunprātīgu izmantošanu.

Aģentūra identificē darbības riska cēloņus un mazina tos, izstrādājot atbilstīgas sistēmas, pārbaudes un procedūras.

⁽¹⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽²⁾ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

2. Ievērojot 17. pantu, Aģentūra var nolemt darīt zināmu atklātībai daļu no tās rīcībā esošās informācijas ar noteikumu, ka netiek atklāta komerciāli svarīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem, vai atsevišķām tirgus vietām un ka šādu informāciju nevar secināt.

Aģentūra zinātniskiem mērķiem dara pieejamu to datubāzes daļu, kurā nav komerciāli svarīgas informācijas, ievērojot konfidencialitātes prasības.

Informāciju publicē vai dara pieejamu, lai uzlabotu enerģijas vairumtirgu pārskatāmību un tikai tad, ja tas nevar radīt konkurences traucējumus minētajos enerģijas tirgos.

Aģentūra izplata informāciju taisnīgi un saskaņā ar pārskatāmiem noteikumiem, kurus tā sastāda un dara publiski pieejamus.

13. pants

Aizliegumu ieviešana attiecībā uz tirgus ļaunprātīgu izmantošanu

1. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina 3. un 5. pantā noteikto aizliegumu un 4. pantā noteikto pienākumu piemērošanu.

Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās valsts regulatīvajām iestādēm līdz 2013. gada 29. jūnijam ir izmeklēšanas un izpildes pilnvaras, kas ir nepieciešamas šīs funkcijas veikšanai. Minētās pilnvaras īsteno proporcionālā veidā.

Minētās pilnvaras īsteno:

- a) tieši;
- b) sadarbībā ar citām iestādēm; vai
- c) vēršoties kompetentajās tiesu iestādēs.

Attiecīgā gadījumā valsts regulatīvās iestādes var izmantot savas izmeklēšanas pilnvaras sadarbībā ar organizētajiem tirgiem, tirdzniecības darījumu savietošanas sistēmām vai citām personām, kas profesionāli veic darījumus, kā minēts 8. panta 4. punkta d) apakšpunktā.

2. Šā panta 1. punktā minētās izmeklēšanas un izpildes pilnvaras ierobežo un attiecina tikai uz izmeklēšanas mērķi. Tās īsteno saskaņā ar valsts tiesību aktiem un tajās ietver šādas tiesības:

- a) piekļūt jebkuram atbilstīgam dokumentam jebkādā formā un saņemt tā kopiju;
- b) pieprasīt informāciju no visām attiecīgajām personām, tostarp arī no tām, kuras secīgi iesaistās rīkojumu nodošanā

vai attiecīgo darbību veikšanā, kā arī no to vadītājiem un vajadzības gadījumā izsaukt kādu personu vai vadītāju un uzklausīt;

- c) veikt pārbaudes uz vietas;
- d) pieprasīt esošus telefonsarunu ierakstus un esošus datu plūsmas ierakstus;
- e) pieprasīt izbeigt jebkuru praksi, kas ir pretrunā šai regulai vai deleģētajiem aktiem vai īstenošanas aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz to;
- f) lūgt tiesai aktīvu iesaldēšanu un/vai sekvestrāciju;
- g) lūgt tiesai vai jebkurai kompetentajai iestādei noteikt profesionālās darbības pagaidu aizliegumu.

14. pants

Pārsūdzības tiesības

Dalībvalstis nodrošina piemērotus valsts līmeņa mehānismus, lai puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums, varētu šo lēmumu pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm un no jebkuras valdības neatkarīgā struktūrā.

15. pants

To personu pienākumi, kuras profesionāli veic darījumus

Ikvienu personu, kas profesionāli veic darījumus ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, nekavējoties brīdina valsts regulatīvo iestādi, ja minētajai personai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka ar kādu darījumu varētu pārkāpt 3. vai 5. pantu.

Personas, kas profesionāli veic darījumus ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, ievieš un uztur efektīvus pasākumus un procedūras, lai konstatētu 3. vai 5. panta pārkāpumus.

16. pants

Sadarbība Savienības un valstu līmenī

1. Aģentūra cenšas nodrošināt, ka valsts regulatīvās iestādes saskaņotā un konsekventā veidā veic šajā regulā paredzētos uzdevumus.

Aģentūra publicē nesaistošas pamatnostādnes par to, kā attiecīgā gadījumā piemērot 2. pantā noteiktās definīcijas.

Valsts regulatīvās iestādes sadarbojas ar Aģentūru un savā starpā, tostarp reģionālā līmenī, lai veiktu savus pienākumus atbilstīgi šai regulai.

Valsts regulatīvās iestādes, kompetentās finanšu iestādes un valsts konkurences iestādes dalībvalstī var izveidot atbilstīgus sadarbības veidus, lai nodrošinātu efektīvu un rezultatīvu izmeklēšanu un izpildi un lai veicinātu saskaņotu un konsekventu pieeju izmeklēšanai, tiesvedībai un šīs regulas un attiecīgo finanšu un konkurences tiesību aktu izpildei.

2. Valsts regulatīvās iestādes nekavējoties un pēc iespējas sīki informē Aģentūru, ja tām ir pamatots iemesls uzskatīt, ka to dalībvalstī vai kādā citā dalībvalstī tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas ir pretrunā šai regulai.

Ja valsts regulatīvā iestāde uzskata, ka kādā citā dalībvalstī tiek veiktas darbības, kas ietekmē enerģijas vairumtirgus vai vairumtirdzniecības energoproduktu cenas tās dalībvalstī, tā var pieprasīt Aģentūrai rīkoties saskaņā ar šā panta 4. punktu un saskaņā ar šā panta 3. punktu, ja šīs darbības ietekmē finanšu instrumentus, uz kuriem attiecas Direktīvas 2003/6/EK 9. pants.

3. Lai nodrošinātu saskaņotu un konsekventu pieeju jautājumā par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgos:

a) valsts regulatīvās iestādes informē savas dalībvalsts kompetento finanšu iestādi un Aģentūru, ja tām ir pamatots iemesls uzskatīt, ka enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas uzskatāmas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu Direktīvas 2003/6/EK izpratnē un kas ietekmē finanšu instrumentus, ievērojot minētās direktīvas 9. pantu; šādā nolūkā valsts regulatīvās iestādes var izveidot atbilstīgus sadarbības veidus ar kompetento finanšu iestādi savā dalībvalstī;

b) Aģentūra informē EVTI un kompetento finanšu iestādi, ja tai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas uzskatāmas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu Direktīvas 2003/6/EK izpratnē un kas ietekmē finanšu instrumentus, ievērojot minētās direktīvas 9. pantu;

c) dalībvalsts kompetentā finanšu iestāde informē EVTI un Aģentūru, ja tai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka citas dalībvalsts enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, pārkāpjot 3. un 5. pantu;

d) valsts regulatīvās iestādes informē savas dalībvalsts konkurences iestādi, Komisiju un Aģentūru, ja minētajām iestādēm ir pamatots iemesls uzskatīt, ka enerģijas vairumtirgū tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, ko var uzskatīt par konkurences tiesību pārkāpumu.

4. Lai veiktu 1. punktā paredzētās funkcijas, *inter alia* pamatojoties uz sākotnējiem novērtējumiem vai analīzi, tādos gadījumos, kad Aģentūra uzskata, ka ir pārkāpta šī regula, tai ir šādas pilnvaras:

a) pieprasīt vienai vai vairākām valsts regulatīvajām iestādēm sniegt informāciju, kas attiecas uz iespējamo pārkāpumu;

b) pieprasīt vienai vai vairākām valsts regulatīvajām iestādēm sākt iespējamā pārkāpuma izmeklēšanu un attiecīgi rīkoties, lai labotu ikvienu konstatēto pārkāpumu. Par ikvienu lēmumu attiecībā uz atbilstīgiem pasākumiem jebkāda konstatētā pārkāpuma labošanai ir atbildīga attiecīgā valsts regulatīvā iestāde;

c) ja tā uzskata, ka iespējamam pārkāpumam ir vai ir bijusi pārrobežu ietekme, izveidot un koordinēt izmeklēšanas grupu, ko veido attiecīgo valsts regulatīvo iestāžu pārstāvji, lai izmeklētu, vai ir tikusi pārkāpta šī regula un kurā dalībvalstī ir noticis pārkāpums. Vajadzības gadījumā Aģentūra var pieprasīt arī vienas vai vairāku dalībvalstu kompetento finanšu iestāžu vai citas attiecīgas iestādes pārstāvju piedalīšanos izmeklēšanas grupā.

5. Valsts regulatīvā iestāde, kas saņēmusi informācijas pieprasījumu saskaņā ar 4. punkta a) apakšpunktu vai saņēmusi prasību sākt iespējamā pārkāpuma izmeklēšanu atbilstīgi 4. punkta b) apakšpunktam, nekavējoties veic atbilstīgus pasākumus, lai izpildītu minēto prasību. Ja minētā valsts regulatīvā iestāde nespēj tūlīt sniegt pieprasīto informāciju, tā nekavējoties informē Aģentūru par iemesliem.

Atkāpjoties no pirmās daļas, valsts regulatīvā iestāde var atteikties izpildīt pieprasījumu, ja:

a) izpilde var nelabvēlīgi ietekmēt pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts suverenitāti vai drošību;

b) dalībvalsts iestādes ir uzsākušas tiesvedību saistībā ar tām pašām darbībām un pret tām pašām personām pirms pieprasījuma saņemšanas; vai

c) pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī jau ir pasludināts galīgais spriedums attiecībā uz šādām personām un saistībā ar tām pašām darbībām.

Jebkurā šādā gadījumā valsts regulatīvā iestāde attiecīgi informē Aģentūru, sniedzot pēc iespējas sīkāku informāciju par minētajiem tiesiskajiem procesiem vai par spriedumu.

Valsts regulatīvās iestādes piedalās izmeklēšanas grupā, kas sasaukta saskaņā ar 4. punkta c) apakšpunktu, sniedzot nepieciešamo palīdzību. Izmeklēšanas grupu koordinē Aģentūra.

6. Kad Aģentūra veic uzdevumus saskaņā ar šo regulu, tai nepiemēro Regulas (EK) Nr. 713/2009 15. panta 1. punkta pēdējo teikumu.

17. pants

Dienesta noslēpums

1. Uz jebkādu konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta atbilstīgi šai regulai, attiecas 2., 3. un 4. punktā noteiktie dienesta noslēpuma nosacījumi.

2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums attiecas uz:

- a) personām, kas strādā vai ir strādājušas Aģentūrā;
 - b) revidentiem un ekspertiem, kas strādā Aģentūras uzdevumā;
 - c) personām, kas strādā vai ir strādājušas valsts regulatīvajās iestādēs vai citās attiecīgajās iestādēs;
 - d) revidentiem un ekspertiem, kas strādā valsts regulatīvo iestāžu vai citu attiecīgo iestāžu uzdevumā un saņem konfidenciālu informāciju saskaņā ar šo regulu.
3. Konfidenciālu informāciju, ko saņēmušas šā panta 2. punktā minētās personas, pildot savus pienākumus, nedrīkst izpaust nevienai citai personai vai iestādei, izņemot pārskata vai apkopojuma veidā tā, ka nav iespējams atpazīt atsevišķu tirgus dalībnieku vai tirgus vietu, neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības, citi šīs regulas noteikumi vai citi attiecīgi Savienības tiesību akti.

4. Neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības, Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes, dalībvalstu kompetentās finanšu iestādes, EVTI, struktūras vai personas, kas saņem konfidenciālu informāciju atbilstīgi šai regulai, to var izmantot, tikai veicot savus pienākumus un funkcijas. Citas iestādes, struktūras vai personas var izmantot minēto informāciju mērķim, kādam šī informācija tām sniegta, vai saistībā ar administratīvo tiesvedību vai tiesvedību, kas ir īpaši saistīta ar minēto funkciju veikšanu. Iestāde, kas saņem informāciju, var izmantot to citiem mērķiem, ja Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes, dalībvalstu kompetentās finanšu iestādes, EVTI, struktūras vai personas, kas sniedz informāciju, tam piekrīt.

5. Šis pants neliedz dalībvalsts iestādei, rīkojoties saskaņā ar valsts tiesību aktiem, apmainīties ar konfidenciālu informāciju ar noteikumu, ka tā nav saņemta no citas dalībvalsts iestādes vai no Aģentūras, vai arī nosūtīt šādu informāciju.

18. pants

Sankcijas

Dalībvalstis izstrādā noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām ir jābūt iedarbīgām, atturošām un samērīgām, atspoguļojot pārkāpuma veidu, ilgumu un smagumu, kaitējumu patērētājiem un iespējamās ieguvumus no tirdzniecības, kas veikta, pamatojoties uz iekšējo informāciju un tirgus manipulāciju.

Ne vēlāk kā līdz 2013. gada 29. jūnijam dalībvalstis informē Komisiju par minētajiem noteikumiem un nekavējoties ziņo par visiem turpmākajiem tajos izdarītajiem grozījumiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvā iestāde var nodot atklātībai pasākumus vai sankcijas, kas uzliktas par šīs regulas pārkāpumiem, izņemot gadījumus, kad šāda izpaušana varētu radīt nesamērīgu kaitējumu iesaistītajām pusēm.

19. pants

Starptautiskās attiecības

Ciktāl tas nepieciešams šajā regulā noteikto mērķu sasniegšanai un neskarot dalībvalstu un Savienības iestāžu, tostarp Eiropas Ārējās darbības dienesta, attiecīgās kompetences, Aģentūra var veidot kontaktus un slēgt administratīvus nolīgumus ar uzraudzības iestādēm, starptautiskām organizācijām un iestādēm trešās valstīs, jo īpaši tajās, kuras ietekmē Savienības enerģijas vairumtirgu, lai tādējādi veicinātu reglamentējošo noteikumu saskaņošanu. Šie pasākumi nerada juridiskus pienākumus Savienībai un dalībvalstīm, kā arī tie neliedz dalībvalstīm un to kompetentajām iestādēm slēgt divpusējas vai daudzpusējas vienošanās ar šīm uzraudzības iestādēm, starptautiskām organizācijām un trešo valstu iestādēm.

20. pants

Deleģējuma īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šā panta nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas minēti 6. pantā, Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2011. gada 28. decembra. Komisija sagatavo ziņojumu par deleģētajām pilnvarām vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģējumu automātiski pagarina par tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome šādam pagarinājumam neiebilst ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā brīdī var atsaukt 6. pantā minēto pilnvaru deleģējumu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģējumu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz Komisija ir pieņēmusi deleģēto tiesību aktu, tā vienlaikus to paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar 6. pantu, stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā pēc tā paziņošanas Eiropas Parlamentam un Padomei ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja līdz minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju, ka tie iebildumus neizteiks. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

21. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Tā ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 izpratnē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

22. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas 8. panta 1. punktu, 3. punkta pirmo daļu un 4. un 5. punktu sāk piemērot sešus mēnešus pēc dienas, kad Komisija pieņem attiecīgos īstenošanas aktus, kas minēti 8. panta 2. un 6. punktā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2011. gada 25. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. DOWGIELEWICZ

KOMISIJAS DEKLARĀCIJA

Komisija uzskata, ka robežvērtības ziņošanai par darījumiem 8. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē un informācijas ziņošanai 8. panta 6. punkta a) apakšpunkta nozīmē nevar noteikt ar īstenošanas aktiem.

Attiecīgā gadījumā Komisija iesniegs tiesību akta priekšlikumu, lai noteiktu šādas robežvērtības.

PADOMES DEKLARĀCIJA

ES likumdevējs ir piešķīris Komisijai īstenošanas pilnvaras saskaņā ar LESD 291. pantu attiecībā uz pasākumiem, kas paredzēti 8. pantā. Lai arī Komisija ir iesniegusi deklarāciju par 8. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 8. panta 6. punkta a) apakšpunktu, Komisijai tas ir juridiski saistošs pienākums.
